

Sygn. akt I PK 219/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Józef Iwulski

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania W. J.
przeciwko Zespołowi Szkół w C.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 marca 2014 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 21 marca 2013 r.,

**oddala skargę kasacyjną i zasądza od powódki na rzecz
strony pozwanej kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w B. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację powódki W. J. od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 października 2012 r., zasądającego od pozwanego

Zespołu Szkół w C. na rzecz powódki kwotę 14.730,87 zł tytułem odszkodowania za sprzeczne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę (punkt I wyroku), umorzył postępowanie w zakresie roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy co do kwoty 54.777,71 zł oraz w zakresie roszczenia o zapłatę skapitalizowanych odsetek (punkt II wyroku), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt III wyroku), zwrócił powódce od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w B. kwotę 6.452 zł tytułem różnicy między opłatą pobraną a należną (punkt IV wyroku), zniósł wzajemnie pozostałe koszty procesu poniesione przez strony (punkt V wyroku), nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w B. kwotę 717 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona (punkt VI wyroku) oraz nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.910,29 zł (punkt VII wyroku).

W sprawie tej ustalono, że 1 września 1999 r. powstał Zespół Szkół w C. składający się z publicznych Gimnazjum i publicznego Liceum Ogólnokształcącego, w którym powódka została zatrudniona na podstawie mianowania jako nauczycielka. W okresie od 1 września 1999 r. do 31 sierpnia 2007 r. powódka pełniła funkcję dyrektora pozwanego. W dniu 6 kwietnia 2000 r. - z mocy prawa - uzyskała stopień nauczyciela mianowanego, zaś z dniem 28 lutego 2003 r. nauczyciela dyplomowanego. W związku z upływem kolejnego okresu pełnienia funkcji dyrektora, Burmistrz C. zarządzeniem nr [...] z dnia 22 maja 2007 r. „powierzył” powódce funkcję dyrektora Zespołu Szkół w C. na okres od 1 września 2007 r. do 31 sierpnia 2012 r. Natomiast zarządzeniem nr [...] z dnia 1 marca 2011 r. Burmistrz C. odwołał powódkę bez wypowiedzenia ze stanowiska dyrektora pozwanego w okresie roku szkolnego, a zarządzeniem nr 23/2011 z dnia 1 marca 2011 r. powierzył pełnienie obowiązków dyrektora nauczycielowi pozwanego Zespołu M. B. na okres od 2 marca 2011 r. do czasu wyłonienia dyrektora w drodze konkursu, nie dłużej niż do 31 grudnia 2011 r.

Oba zarządzenia Burmistrza zostały zaskarżone. Wojewoda [...] rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 5 kwietnia 2011 r. stwierdził nieważność zarządzenia nr 22/2011, a Wojewódzki Sąd Administracyjny w B. wyrokiem z dnia 13 października 2011 r. oddalił skargę Gminy C. od tego rozstrzygnięcia, zaś skarga kasacyjna Gminy C. od tego wyroku została oddalona wyrokiem

Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 18 maja 2012 r. Natomiast rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 12 września 2011 r. Wojewoda stwierdził nieważność zarządzenia nr [...], a Wojewódzki Sąd Administracyjny w B. wyrokiem z dnia 20 grudnia 2011 r. oddalił skargę Gminy C., zaś skarga kasacyjna Gminy C. od tego wyroku została oddalona wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 czerwca 2012 r.

W dniu 19 maja 2011 r. pełniący obowiązki dyrektora M. B. w imieniu pozwanego złożył powódce oświadczenie o wypowiedzeniu stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.), z powodu zmiany planu nauczania w pozwanym Zespole, uniemożliwiającej dalsze zatrudnienie powódki w pełnym wymiarze godzin, gdyż możliwe było jej dalsze zatrudnienie tylko w wymiarze 2/18 etatu, obejmującym zajęcia dydaktyczne z podstaw przedsiębiorczości w Publicznym Liceum Ogólnokształcącym w C. Oświadczenie to zawierało informacje, że w terminie 30 dni od dnia 19 maja 2011 r. powódce przysługuje prawo złożenia pisemnego wniosku o przeniesienie w stan nieczynny oraz że z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym stosunek pracy wygasa.

W dniu 26 maja 2011 r. powódka odwołała się od wypowiedzenia umowy o pracę, a „po ostatecznym rozszerzeniu powództwa” domagała się przywrócenia do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, zasądzenia kwoty 59.688 zł tytułem wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy oraz zasądzenia kwoty 4.210 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za zwłokę w zapłacie wynagrodzenia za ten okres. Natomiast w dniu 16 czerwca 2011 r. złożyła wniosek o przeniesienie jej w stan nieczynny. Pozwany, reprezentowany przez nową pełniącą obowiązki dyrektora (B. G.) poinformował powódkę, że od dnia 1 września 2011 r. - stosownie do jej wniosku - przenosi ją w stan nieczynny, oraz że z upływem sześciomiesięcznego pozostawania w stanie nieczynnym stosunek pracy wygaśnie. W konsekwencji stosunek pracy powódki nie ustał z dniem 31 sierpnia 2011 r. z upływem okresu wypowiedzenia stosunku pracy, ale trwał nadal i wygaś w trybie art. 20 ust. 5c Karty Nauczyciela, z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania przez nią w stanie nieczynnym, tj. 29 lutego 2012 r. Powódka

w dniu 21 sierpnia 2012 r. złożyła oświadczenie woli o uchyleniu się od skutków prawnych swojego wniosku z 16 czerwca 2011 r. o przeniesienie w stan nieczynny, który złożyła „pod wpływem błędu”.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że wypowiedzenie powódce umowy o pracę zostało dokonane w oparciu o prawidłowe kryteria oraz było uzasadnione. Pozwany mógł bowiem zapewnić jej w roku szkolnym 2011/2012 jedynie 6 godzin zajęć dydaktycznych tygodniowo, a odwołanie jej w dniu 1 marca 2011 r. z funkcji dyrektora sprawiło, że począwszy od następnego roku szkolnego pracodawca „nie był w stanie zapewnić W. J. nie tylko pełnego wymiaru zajęć, ale również 1/2 obowiązującego wymiaru zajęć”. Tym niemniej Sąd Rejonowy przyjął, że wypowiedzenie naruszało przepisy o wypowiedaniu stosunku pracy w rozumieniu art. 45 k.p., ponieważ złożyła „osoba nieuprawniona. Uprawomocnienie się rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody z dnia 5 kwietnia 2011 r. oraz z dnia 12 września 2011 r., stwierdzających nieważność zarządzeń nr [...] Burmistrza C. z dnia 1 marca 2011 r. wywołało skutki *ex tunc*, a więc od samego początku. O ile naruszenie to rodziło „po stronie pracownicy określone roszczenia”, nie skutkowało jednak „bezwzględną nieważnością (nieistnieniem) wypowiedzenia”. Gdyby tak było, to powódce służyłoby skuteczne roszczenie o nakazanie pozwanemu Zakładowi dopuszczenia jej do pracy, z którym mogłaby wystąpić nawet kilka lat po otrzymaniu rzekomo bezwzględnie nieważnego wypowiedzenia stosunku pracy. Takim skutkom ma zapobiec bezskuteczność względna sprzecznych z prawem lub nieuzasadnionych wypowiedzeń umów o pracę (stosunków pracy). Tym samym, rozstrzygnięcia nadzorcze Wojewody nie wyeliminowały z obrotu prawnego wypowiedzenia umowy o pracę powódce z dnia 19 maja 2011 r., które gdyby nie jej „jednostronna czynność prawna z dnia 16 czerwca 2011 r., doprowadziłyby do rozwiązania stosunku pracy”.

Ponadto Sąd Rejonowy uznał, że uchylenie się przez powódkę od skutków prawnych oświadczenia woli z dnia 16 czerwca 2011 r. było niedopuszczalne. Powódka bowiem nie wskazała „czego miałby dotyczyć ewentualny błąd mający uzasadniać uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli. Przeciwnie, wniosek o przeniesienie jej w stan nieczynny złożyła świadomie z zamiarem przesunięcia momentu ustania jej stosunku pracy z dnia 31 sierpnia 2011 r. na

dzień 29 lutego 2012 r., do czego ostatecznie doszło wskutek upływu okresu pozostawania powódki w stanie nieczynnym. Co więcej, oświadczenie woli w przedmiocie uchylenia się od skutków prawnych złożyła dopiero w dniu 21 sierpnia 2012 r., a więc ponad rok od chwili złożenia oświadczenia woli derogowanego rzekomym błędem”.

Sąd Rejonowy wywodził, że „wypowiedzenie stosunku pracy z dnia 19 maja 2011 r. stało się na zasadzie art. 20 ust. 5c Karty Nauczyciela bezskuteczne” i „nie przywrócił W. J. do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy w związku z ewidentnie sprzecznym z prawem wypowiedzeniem stosunku pracy”. Przyjął ponadto, że przedmiotem postępowania także „było roszczenie o przywrócenie do pracy w związku z wypowiedzeniem stosunku pracy oraz związane z nim roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy”. Sąd ten nie dopatrył się żadnych nieprawidłowości związanych z wygaśnięciem stosunku pracy powódki z dniem 29 lutego 2012 r., sygnalizując, że „ewentualne roszczenie z tym związane były pracownik może zgłosić w określonym 14 - dniowym terminie”. Ostatecznie, w ocenie tego Sądu, „przywrócenie powódki do pracy w związku z ewidentnie sprzecznym z prawem wypowiedzeniem stosunku pracy jest niemożliwe. W. J. złożyła w dniu 16 czerwca 2011 r. oświadczenie woli, tworzące nieodwracalne skutki prawne, prowadzące do bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy. Oświadczenie strony pozwanej z dnia 3 września 2012 r. Sąd potraktował jako uznanie powództwa co do roszczenia alternatywnego o zapłatę odszkodowania, o jakim mowa w art. 45 kp w zw. z art. 471 kp” i takie roszczenie zasądził, podkreślając, że powódka cofnęła częściowo pozew ze skutkiem prawnym (odnośnie do roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy co do kwoty 54.777,71 zł oraz o zapłatę skapitalizowanych odsetek) i w tym zakresie umorzył postępowanie.

Sąd Okręgowy uznał apelację powódki za niezasadną. Zdaniem tego Sądu, „wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, powódce nie należy odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę, jednak ze względu na zakaz *reformationis in peius* (art. 384 k.p.c.) nie można zmienić zaskarżonego wyroku w tym punkcie i oddalić powództwa”. Sąd drugiej instancji argumentował, że ustawodawca z mocy art. 20 ust.5c Karty Nauczyciela uznaje dokonane

wypowiedzenie za bezskuteczne w razie złożenia przez nauczyciela wniosku o przeniesienie w stan nieczynny. „Bezskuteczność czynności prawnej może być względna lub zawieszona. Skoro nauczyciel może skutecznie wzruszyć rozwiązanie przez szkołę stosunku pracy, nie sposób przyjąć, aby ‘bezskuteczność’ z art.20 ust.5c mogła wyrzucić inny skutek”. Przepis ten o naturze „fikcji prawnej”, powinien być interpretowany w ten sposób, że „złożenie przez nauczyciela w odpowiednim terminie wniosku o przeniesienie w stan nieczynny wzrusza oświadczenie pracodawcy zmierzające do rozwiązania stosunku pracy”. Nie sposób zatem uznać, że nauczycielowi przysługuje „jeszcze roszczenie o odszkodowanie. Stanowisko odmienne byłoby zaprzeczeniem alternatywnego charakteru roszczeń z art. 45 k.p. Pracownik może bowiem żądać uznania wypowiedzenia za bezskuteczne lub odszkodowania, a nie uznania i odszkodowania”. Sąd Okręgowy zauważył jednak, że wezwana przez Sąd Rejonowy do sprecyzowania swoich roszczeń, powódka w piśmie z 30 sierpnia 2012 r. podała, że „dochodzi przywrócenia do pracy z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia stosunku pracy, a gdyby sąd uznał, że nie uchyliła się skutecznie od oświadczenia dotyczącego stanu nieczynnego, dochodzi przywrócenia do pracy w związku z wygaśnięciem 29 lutego 2012 r. stosunku pracy”. Mając na uwadze, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 listopada 2011 r., I PK 33/11 (OSNP 2012 nr 21-22, poz. 261), uznał, iż roszczenie nauczyciela o przywrócenie do pracy w związku z wypowiedzeniem dokonany na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela nie jest roszczeniem alternatywnym w stosunku do roszczenia o przywrócenie do pracy w związku z wygaśnięciem stosunku pracy wskutek upływu okresu pozostawania w stanie nieczynnym, Sąd Okręgowy uznał za „niedopuszczalne zgłoszenie żądania pod warunkiem”, a „nie ulega wątpliwości, że oświadczenie szkoły o wypowiedzeniu umowy o pracę było całkowicie innym zdarzeniem prawnym od złożenia przez powódkę wniosku o przeniesienie w stan nieczynny”. Wprawdzie, zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2001 r., I PKN 476/00 (OSNP 2003 nr 10, poz. 240), nauczycielowi przeniesionemu w stan nieczynny przysługuje roszczenie o przywrócenie dotychczasowych warunków pracy, a jeżeli stosunek pracy wygaśł ze względu na upływ stanu nieczynnego - o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach, ale w ówczesnym stanie

prawnym, przeniesienia w stan nieczynny mógł dokonać z urzędu dyrektor szkoły. Natomiast, po nowelizacji Karty Nauczyciela ustawą z dnia 18 lutego 2000 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 239) przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny od 6 kwietnia 2000 r. możliwe jest tylko na wniosek nauczyciela.

Wprawdzie w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 grudnia 2004 r., III PK 54/04 (OSNP 2005 nr 13, poz. 192), Sąd Najwyższy przyjął, że przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny w toku procesu wszczętego odwołaniem od wypowiedzenia złożonego na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela powoduje, że przedmiotem rozpoznania stają się roszczenia związane z przeniesieniem w stan nieczynny (art. 477¹ § 1 k.p.c.), powtarzając ten pogląd w wyroku z dnia 14 stycznia 2009 r. III PK 52/08 (LEX Nr 490770), jednak „pogląd ten jest nieaktualny. Sąd Najwyższy pominął bowiem zmianę treści art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela a także art. 477¹ k.p.c.”, który od 5 lutego 2005 r. ma inne brzmienie. Aktualnie w razie częściowej likwidacji szkoły lub w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć dyrektor rozwiązuje z nim stosunek pracy lub przenosi go, na jego wniosek, w stan nieczynny”.

Sąd Okręgowy podkreślił, że żądanie przywrócenia do pracy lub odszkodowania wnosi się do sądu pracy w terminie 14 dni od dnia wygaśnięcia umowy o pracę (art. 264 § 1 k.p.), zwracając uwagę, że „umowa powódki wygasła 29.02.2012 r. Warunkowe odwołanie wniosła w piśmie procesowym z 28.08.2012 r.” Wskazał na „istnienie podobieństwa wniosku o przeniesienie w stan nieczynny do złożenia wypowiedzenia”. W obu przypadkach rozwiązanie (wygaśnięcie) stosunku pracy następuje po upływie określonego okresu, ale w odwołaniu od wypowiedzenia można kwestionować oświadczenie drugiej strony umowy o pracę, a „pracodawca ani pracownik nie może zwrócić się do sądu o wzruszenie jego własnego oświadczenia. Byłoby czymś zupełnie niezrozumiałym gdyby nauczyciel w drodze procesu sądowego mógł podważyć złożenie przez siebie wniosku o przeniesienie w stan nieczynny w sposób całkowicie dowolny”. Naruszenie art. 20 Karty Nauczyciela, jako przepisu przewidującego wygaśnięcie umowy o pracę (art. 63 k.p.), może polegać np. na przeniesieniu nauczyciela w

stan nieczynny z urzędu lub zastosowaniu innego niż ustawowy okresu pozostawania w stanie nieczynnym. Skoro Sąd Rejonowy nie dopatrył się żadnego takiego uchybienia, to - zdaniem Sądu Okręgowego - „powódka w ogóle nie nabyła prawa do kwestionowania przeniesienia jej w stan nieczynny”.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, w szczególności: 1/ „art. 378 § 1 k.p.c. poprzez nierozpoznanie wszystkich zarzutów apelacyjnych, również w związku z art. 386 § 4 k.p.c.”, 2/ „art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., co miało wpływ na wynik sprawy”, 3/ art. 233 k.p.c. przez niedokonanie przez Sąd Okręgowy wszechstronnej analizy materiału dowodowego, w szczególności pominięcie tego, że „postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd I instancji zostało ograniczone wskutek niedopuszczenia zgłoszonych wniosków dowodowych mających istotne znaczenie dla sprawy i wobec powyższego dokonanie błędnych ustaleń faktycznych oraz wyciągnięcie logicznie błędnych wniosków wskutek czego naruszona została zasada swobodnej oceny dowodów, co miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy”. W skardze zarzucono też naruszenie przepisów prawa materialnego: 1/ „art. 86 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie”, 2/ „art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela poprzez jego niewłaściwe niezastosowanie”, 3/ „art. 45 § 1 k.p. ewentualnie art. 56 § 1 k.p. poprzez jego niezastosowanie przez Sąd II Instancji”.

Okolicznością uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania jest występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych: 1/ „czy aktualny jest pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku III PK 54/04, że przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny w toku procesu wszczętego odwołaniem od wypowiedzenia złożonego na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (...) powoduje, że przedmiotem rozpoznania stają się roszczenia związane z przeniesieniem w stan nieczynny (art. 477¹ § 1 k.p.c.) w świetle zmiany brzmienia treści art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela a także art. 477¹ § 1 k.p.c.?, 2/ czy w świetle przepisów obowiązującego prawa dopuszczalne jest zgłoszenie na etapie postępowania pierwszej instancji obok roszczenia o przywrócenie do pracy w związku ze sprzecznym z prawem wypowiedzeniem stosunku pracy ewentualnego roszczenia o przywrócenie do pracy w związku z wygaśnięciem stosunku pracy i czy zgłoszenie powyższego

roszczenia ewentualnego przez stronę (na wypadek, gdyby sąd nie podzielił stanowiska strony powodowej) można traktować jako zgłoszenie żądania pod warunkiem i czy można te roszczenia traktować jako roszczenia alternatywne, 3/ jaki wpływ i znaczenie ma dla nauczyciela złożenie przez niego oświadczenia o przeniesieniu w stan nieczynny w sytuacji uznania za sprzeczne z prawem złożonego mu wypowiedzenia stosunku pracy?"

Skarżąca twierdziła, że nie ma przeszkód, aby wymienione stanowisko Sądu Najwyższego było nadal uwzględniane, tym bardziej że już po zmianie przepisów podzielił je Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2009 r., III PK 52/08. Uwadze Sądu Okręgowego umknęło ponadto to, że Sąd Rejonowy sam zwrócił się do strony o sprecyzowanie roszczeń, co dodatkowo przesądza o możliwości przekształcenia powództwa o przywrócenie do pracy w trakcie procesu, niezależnie od stanowiska Sądu Najwyższego w tym zakresie. Ponadto roszczenie o przywrócenie do pracy z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia stosunku pracy i roszczenie przywrócenia do pracy w związku z wygaśnięciem stosunku pracy nie są roszczeniami alternatywnymi, a zatem „Zgłoszenie alternatywne, a więc zgłoszenie roszczenia ewentualnego na wypadek nieuwzględnienia przez sąd żądania wskazanego na pierwszym miejscu nie może być traktowane jako roszczenie zgłoszone pod warunkiem”. Ponadto art. 20 ust. 5c Karty Nauczyciela stanowi jedynie, że wypowiedzenie jest bezskuteczne, jeśli zostanie złożony wniosek o przeniesienie w stan nieczynny. „Nie odnosi się natomiast w ogóle do sytuacji, w której złożone wypowiedzenie jest sprzeczne z prawem, co jest stwierdzone prawomocnym wyrokiem”. Tymczasem Sąd Rejonowy ograniczył się „jedynie do stwierdzenia, że wobec uznania, że wypowiedzenie stało się na zasadzie art. 20 ust. 5c Karty Nauczyciela bezskuteczne Sąd nie mógł przywrócić powódki do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy w związku z ewidentnie sprzecznym z prawem wypowiedzeniem stosunku pracy”. W ogóle nie badał i nie rozpoznał tego, czy w takiej sytuacji możliwe jest przywrócenie do pracy w związku z wygaśnięciem stosunku do pracy. Natomiast Sąd Okręgowy stwierdził jedynie, że „byłoby czymś niezrozumiałym gdyby nauczyciel w drodze procesu sądowego mógł podważyć złożenie przez siebie wniosku o przeniesienie w stan nieczynny”. Tymczasem skarżąca w toku postępowania wielokrotnie twierdziła, że

złożyła wniosek o przeniesienie w stan nieczynny tylko dlatego, że gdyby skarżąca nie otrzymała niezgodnego z prawem wypowiedzenia, (o czym była przekonana inicjując postępowanie administracyjne, zakończone pozytywnym dla niej rozstrzygnięciem), nie składałaby oświadczenia o przeniesieniu jej w stan nieczynny.

W konsekwencji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku „i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenie co do kosztów procesu za wszystkie instancje i postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych”, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenia co do kosztów procesu, również za postępowanie kasacyjne, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od skarżącej na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zawierała usprawiedliwionych podstaw. Wstępnie i dla porządku Sąd Najwyższy miał na uwadze to, że powódka ponadto kontestowała w trybie administracyjno-sądowym bezprawne - w jej ocenie - odwołanie bez wypowiedzenia ze stanowiska dyrektora pozwanego. Wprawdzie na tej drodze uzyskała prawomocne stwierdzenie nieważności podjętej na podstawie art. 38 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm., powoływanej dalej jako ustawa o systemie oświaty), decyzji (zarządzenia burmistrza) o odwołaniu jej bez wypowiedzenia ze stanowiska dyrektora szkoły w trakcie roku szkolnego, co jest możliwe „w przypadkach szczególnie uzasadnionych, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty”, tyle że prawomocny wyrok sądu administracyjnego nie został wykonany. Natomiast inny prawomocny wyrok sądu administracyjnego potwierdzający nieważność

decyzji o powierzeniu innemu nauczycielowi pełnienia obowiązków dyrektora szkoły został opatrzenie zinterpretowany przez Sąd Pracy (pierwszej instancji), który błędnie zasądził na rzecz powódki odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia stosunku pracy przez „podmiot nieuprawniony”. Prawomocne orzeczenia sądów administracyjnych nie wpłynęły na osądzenie przez sądy pracy roszczenia powódki o przywrócenie do pracy w związku z kontestowanym wypowiedzeniem stosunku ani roszczenia o przywrócenie do pracy w związku z wygaśnięciem nauczycielskiego stosunku pracy, z upływem okresu 6 miesięcy pozostawania jej w stanie nieczynnym. W szczególności prawomocne „unieważnienie” w postępowaniu administracyjno-sądowym decyzji o bezprawnym i nieuzasadnionym pozbawieniu powódki stanowiska dyrektora szkoły nie reaktywowało tego kierowniczego zatrudnienia (na stanowisku dyrektora szkoły do upływu jej kadencji w dniu 31 sierpnia 2012 r.), ani nie sprawiło, aby bezprawnie odwołana ze stanowiska dyrektora szkoły powódka dochodziła dopuszczenia do pracy i wynagrodzenia za pracę na kierowniczym stanowisku pracy, z którego została nieważnie odwołana (według prawomocnego orzeczenia wydanego w sądowym postępowaniu administracyjnym). Sąd Najwyższy nie ma wiadomości, aby powódka dochodziła odszkodowania rekompensującego zmniejszone wynagrodzenie nauczycielskie w związku z bezprawnym odwołaniem jej ze stanowiska dyrektora pozwanej szkoły. Takiej jurysdykcji (o reaktywowaniu lub dopuszczeniu do pracy na stanowisku dyrektora szkoły albo o odszkodowaniu) nie mają sądy administracyjne, chociaż prawomocne orzeczenie o bezprawności odwołania bez wypowiedzenia ze stanowiska dyrektora szkoły w gruncie rzeczy oddziałuje, co najmniej pośrednio, na roszczenia z nauczycielskiego stosunku pracy. Spory o roszczenia ze stosunku pracy nauczycieli, zatem także o roszczenia dyrektorów szkół, niezależnie od formy nawiązania stosunku pracy, podlegają kognicji i rozpatrywane są przez sądy pracy (art. 91c ust. 2 Karty Nauczyciela).

W judykaturze administracyjnej dominuje przekonanie, że akt „personalny” powierzenia lub odwołania z funkcji kierownika szkoły nie ma natury prywatnoprawnej, ponieważ jest „formą zarządzania szkołą publiczną” objętą zakresem administracji publicznej. To, że takie akty wywołują konsekwencje w

sferze prawa pracy oraz nauczycielskich stosunków pracy, ma jedynie ten skutek, że odwołany dyrektor może dochodzić interesu prawnego w sferze stosunków pracowniczych przed sądem pracy.

Tymczasem stosunek powierzenia nauczycielowi stanowiska dyrektora szkoły polega na okresowym objęciu i sprawowaniu kierowniczego stanowiska pracy o zdecydowanie pracowniczej naturze prawnej, chociaż szkoły (także niepubliczne) realizują publicznoprawne zadania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze. Kierowniczy stosunek pracy w oświacie (szkolnictwie) polega i wymaga wykonywania obowiązków pracowniczych także i przede wszystkim przez zatrudnionych na kierowniczych stanowiskach pracy dyrektorach szkół. W konsekwencji spory o roszczenia wynikające z pracowniczej natury prawnej stosunków pracy nauczycieli, w tym dyrektorów szkół zatrudnionych na podstawie przepisów ustawy o systemie oświaty oraz przepisów Karty Nauczyciela, które bez wątplenia są normami prawa pracy, na których podstawie jest realizowany stosunek zatrudnienia dyrektora szkoły, mają dominujący charakter pracowniczy, oparty i wynikający z jednolitego nauczycielskiego stosunku pracy. Kontrowersyjne jest postrzeganie „mieszanego” charakteru zatrudnienia dyrektora szkoły, który ma obejmować publiczne zarządzanie szkołą, które jest realizowane na podstawie i w ramach nauczycielskiego stosunku pracy w okresie sprawowania stanowiska dyrektora szkoły. W konsekwencji spory ze stosunku zatrudnienia dyrektora szkoły powinny podlegać jednolitej kognicji sądów pracy. Nauczyciel, któremu powierzono stanowisko pracy dyrektora szkoły, sprawuje przecież kierownicze stanowisko pracy w szkole w ramach nauczycielskiego stosunku pracy, w szczególności nabywa (uzyskuje) z mocy samego prawa kierowniczy status podmiotu uprawnionego do dokonywania za szkołę (pracodawcę) czynności w sprawach z zakresu prawa pracy, w tym wynikające z Karty Nauczyciela (art. 3¹ k.p. w związku z art. 91c ust.1 Karty Nauczyciela), jest wynagradzany oraz korzysta z innych nauczycielskich świadczeń pracowniczych określonych przepisami prawa pracy. Powierzenie nauczycielowi stanowiska dyrektora szkoły lub odwołanie go z tej funkcji kierowniczej funkcji oraz ustalanie warunków płacowych na kierowniczym stanowisku pracy dokonuje się na podstawie klasycznych (typowych) czynności prawa pracy dotyczących zatrudniania dyrektora szkoły w ramach nauczycielskiego

stosunku pracy na kierowniczym stanowisku pracy. Wymienione akty (czynności) podejmują wprawdzie ustawowo wskazane podmioty prawa, które w sferze zatrudnienia (powierzenia kierowniczego stanowiska pracy i określania warunków pracy lub płacy) bądź odwołania ze stanowiska dyrektora szkoły, nie działają jako organy publicznej administracji samorządowej, ale reprezentują pracodawcę, bo w imieniu szkoły i z mocy prawa (art. 3¹ k.p.) dokonują określonych czynności prawa pracy wobec jej dyrektora, który w stosunkach prawnych ze szkołą nie może reprezentować „sam siebie”. W konsekwencji i w szczególności, spory wynikające z takich czynności prawa pracy, podejmowanych przez organ zarządzający szkołą, prowadzi pracownik (dyrektor szkoły) przeciwko pracodawcy (wyłącznie biernie legitymowanej szkole) także wtedy gdy sporne (kontestowane) czynności ze sfery pracowniczego stosunku pracy dyrektora szkoły wydał (w formie decyzji lub zarządzeń) organ zarządzający szkołą, który działa w imieniu, na rzecz i ryzyko tego pracodawcy (art. 3¹ k.p.). W sporach z nauczycielskiego stosunku pracy na stanowisku kierowniczym stroną pozwaną zawsze jest szkoła, będąca pracodawcą także dla jej dyrektora.

Przepisy ustawy o systemie oświaty ani przepisy Karty Nauczyciela nie normują uprawnień ani roszczeń przysługujących nauczycielowi w razie odwołania ze stanowiska kierowniczego (dyrektora szkoły) ani terminów ich dochodzenia. Z tej przyczyny, w nieuregulowanym w wymienionych ustawach zakresie rozstrzygnięcia sporów o powierzenie stanowiska dyrektora szkoły, ustalenie lub zmiany warunków jego pracy lub płacy, bądź odwołanie dyrektora szkoły z kierowniczego stanowiska pracy, dochodzi do posiłkowego i odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu pracy (art. 5 k.p. lub art. 91c ust. 1 Karty Nauczyciela) o uprawnieniach pracownika z tytułu nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem rozwiązania lub wygaśnięcia umów o pracę (art. 264-265 k.p.).

W tym zakresie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że wprawdzie odwołanie nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły nie jest tożsame z wypowiedzeniem zmieniającym (art. 42 § 1 k.p.), ale w sferze faktycznej wywołuje podobne skutki, z wyłączeniem skutku rozwiązującego nauczycielski stosunek pracy. Odwołanie ze stanowiska dyrektora prowadzi do jednostronnego pozbawienia kierowniczego stanowiska pracy oraz kompetencji i uprawnień organu

kierującego szkołą (art. 3¹ k.p.), co w istotny sposób uszczupla należne odwołanemu dyrektorowi wynagrodzenie za pracę, spowodowane pozbawieniem go dodatku funkcyjnego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 1997 r., I PKN 88/97, OSNAPiUS 1998 nr 1, poz. 10 oraz z dnia: 10 stycznia 2003 r., I PK 74/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 221). W ocenie bezprawnego odwołania nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły, wynikającego z braku uzasadnionych podstaw lub kwalifikowanego naruszenia przepisów o odwoływaniu dyrektora szkoły, Sąd Najwyższy przyjmuje, że kwalifikowana bezprawność odwołania powinna wywoływać skutek podobny jak bezprawność działania pracodawcy przy wypowiedzeniu zmieniającym, ponieważ są to rodzajowo podobne uchybienia prawom pracownika. W konsekwencji twierdzi się, że odpowiednie stosowanie art. 45 § 2 k.p. i art. 47¹ k.p. do dyrektora szkoły odwołanego na podstawie art. 38 ustawy o systemie oświaty nie uzasadnia ograniczenia ustawowego odszkodowania do wysokości trzymiesięcznego dodatku funkcyjnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 288/08 (OSNP 2011 nr 1-2, poz. 8)).

Tymczasem w sprawach dotyczących odwołania ze stanowiska dyrektora szkoły, dokonanego po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty bez wypowiedzenia w trakcie roku szkolnego „w przypadkach szczególnie uzasadnionych zarządzeniem organu prowadzącego szkołę (art. 38 ust. pkt 2 ustawy o systemie oświaty), dominuje jurysdykcja administracyjno-sądowa, ponieważ nauczyciele odwoływani ze stanowisk dyrektorów szkół zaskarżają, tak jak w rozpoznanej sprawie, decyzje (zarządzenia) o odwołaniu w trybie administracyjno-sądowym. W wymienionym zakresie brakuje orzeczeń sądów pracy, poza wyżej sygnalizowanymi judykatami w sprawach roszczeń odszkodowawczych związanych z wadliwym lub bezprawnym pozbawieniem nauczyciela stanowiska dyrektora szkoły. W judykaturze administracyjno-sądowej twierdzi się, że w sprawach wynikających z przepisów ustawy o systemie oświaty źródłem zmian w stosunkach zatrudnienia na kierowniczym stanowisku pracy w szkolnictwie nie jest „wolna wola pracodawcy”, ale akty administracyjne z zakresu sprawowania administracji publicznej w oświacie, które podlegają w pierwszej kolejności nadzorowi wojewody, a następnie zaskarżeniu do sądu administracyjnego. W tej koncepcji, okoliczność, że

„administracyjny” akt odwołania ze stanowiska dyrektora szkoły wywołuje skutki w sferze prawa pracy, nie wyłącza go spod kontroli administracyjnej z punktu widzenia oceny jego legalności. Równocześnie jednak dokonane w trakcie roku szkolnego odwołanie dyrektora szkoły ze stanowiska pracy wykonywanego na pracowniczej podstawie zatrudnienia (w ramach nauczycielskiego stosunku pracy) następuje „w przypadkach szczególnie uzasadnionych”, który jest nieprecyzyjnym zwrotem ustawowym o niedookreślonej treści. Taki stan rzeczy sprawia, że sprawowana przez sądy administracyjna kontrola legalności decyzji o odwołaniu ze kierowniczego stanowiska pracy w oświacie wymaga merytorycznej weryfikacji ustaleń faktycznych konkretnej sprawy pod kątem wypełnienia przesłanki „przypadku szczególnie uzasadnionego”. Tylko merytoryczne sprawdzenie okoliczności konkretnego odwołania ze stanowiska dyrektora szkoły umożliwia zbadanie nie tylko legalności, ale również zasadności wymaganego dla pozbawienia dyrektora szkoły kierowniczego stanowiska pracy „przypadku szczególnie uzasadnionego”. Jurysdykcyjna weryfikacja takich okoliczności często następuje z odpowiednim wykorzystaniem pracowniczych przyczyn (okoliczności), terminów oraz legalności rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika (art. 52 k.p.).

Przy ocenie dualizmu orzekania przez sądy administracyjne o legalności odwołania dyrektora szkoły z kierowniczego stanowiska pracy, a także przez sądy pracy o roszczeniach płacowych z nauczycielskiego stosunku pracy dyrektora szkoły odwołanego lub pozbawionego bez wypowiedzenia tego stanowiska należy wskazać na brak prawnej skuteczności i wykonalności prawomocnych orzeczeń sądów administracyjnych o bezwzględnej nieważności decyzji o odwołaniu ze stanowiska dyrektora szkoły, skoro takie orzeczenia nie wpływają na osąd pracowniczych roszczeń o dopuszczeniu do pracy „nieważnie” odwołanego dyrektora szkoły. Wymienione procedury administracyjno-sądowe nie zawsze korespondują, a wręcz kolidują z zasadami oraz krótkimi terminami zaskarżenia czynności prawa pracy, z których wynika utrata statusu dyrektora szkoły. Szczególne problemy sprawia sytuacja, w której odwołanie z kierowniczego stanowiska pracy prowadzi, tak jak w rozpoznawanej sprawie, do wypowiedzenia albo wygaśnięcia nauczycielskiego stosunku pracy w trakcie (okresie) dokonywania

administracyjnego osądu skargi odwołanego dyrektora szkoły. W takich sprawach trudno utrzymywać, że chodzi „o wtórne skutki prawne aktów administracyjnoprawnych podejmowanych przez organ prowadzący szkołę” w stosunkach pracy, skoro natychmiastowe odwołanie bez wypowiedzenia dyrektora szkoły wywołuje równie „natychmiastowe” skutki w sferze warunków pracy i płacy nauczyciela, który traci nie tylko stanowisko dyrektora szkoły, ale zostają uszczuplone jego uprawnienia płacowe, a nawet dochodzi do wypowiedzenia lub wygaśnięcia nauczycielskiego stosunku pracy. Najistotniejsze w krytycznej ocenie dualizmu orzekania w sporach dyrektora szkoły z jego pracodawcą (szkołą) jest to, że prawomocne orzeczenia sądów administracyjnych nie przenoszą orzeczonego (stwierzonego) skutku nieważności sprzecznej z prawem decyzji o odwołaniu dyrektora szkoły na sferę nauczycielskiego zatrudnienia na kierowniczym stanowisku pracy i jego uszczuplone uprawnienia płacowe, ponieważ wyroki sądów administracyjnych nie zawsze prowadzą do reaktywowania kierowniczego zatrudnienia pracy oraz poprzednich warunków pracy i płacy na stanowisku dyrektora szkoły, ani nie uzasadniają roszczeń finansowych „nieważnie” odwołanego dyrektora szkoły wobec decydenta takiej decyzji (organu prowadzącego szkołę), ani nie decydują o osądzie roszczeń o przywrócenie do pracy w związku z wadliwym lub niezgodnym z prawem wypowiedzenie albo wygaśnięciem nauczycielskiego stosunku pracy, które podlegają kognicji sądów pracy.

W rozpoznanej sprawie Sąd pracy pierwszej instancji wadliwie ocenił walor prawny prawomocnego stwierdzenia nieważności decyzji o powierzeniu innemu nauczycielowi okresowego pełnienia obowiązków dyrektora szkoły, która została podjęta po odwołaniu powódki bez wypowiedzenia z tego kierowniczego stanowiska pracy. Na gruncie prawa pracy i w sferze stosunków prawa pracy wykluczone było uznanie prawomocnie orzeczonej w postępowaniu administracyjno-sądowym nieważności okresowego powierzenia innemu nauczycielowi funkcji pełniącego obowiązki dyrektora szkoły z mocą wsteczną (*ex tunc*) i to w odniesieniu do czynności prawa pracy podjętych w okresie „bezprawnego” pełnienia obowiązków dyrektora szkoły. Tymczasem do prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego o nielegalności powierzenia

pełnienia obowiązków dyrektora szkoły innemu nauczycielowi, który podejmował rozmaite czynności prawa pracy, korzystając ze statusu uprawnionego podmiotu reprezentującego szkołę (art. 3¹ k.p.), jego czynności nie mogą być i nie podlegają wyeliminowaniu z porządku prawnego, tj. nie zostają „unicestwione” z mocą i wstecznymi skutkami prawnymi (*ex tunc*) już dlatego, że naruszałoby to zasady pewności prawa pracy i pewności obrotu prawnego. Oznacza to, że skutki prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego o sprzeczności z prawem aktu powierzenia nauczycielowi pełnienia obowiązków dyrektora szkoły mogą w stosunkach pracy oddziaływać wyłącznie na przyszłość (*ex nunc*). Dlatego wypowiedzenie nauczycielskiego stosunku pracy byłemu dyrektorowi szkoły, który w czasie dokonywania wypowiedzenia nauczycielskiego stosunku pracy został pozbawiony tej funkcji kierowniczej bez wypowiedzenia na podstawie art. 38 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, może być legalnie dokonane przez nauczyciela pełniącego obowiązki dyrektora szkoły (art. 3¹ § 1 k.p.), choćby następnie akt powierzenia mu okresowo pełnienia tych obowiązków (dyrektora szkoły) został unieważniony w sądowym postępowaniu administracyjnym.

Zgodnie z art. 20 ust. 5c Karty Nauczyciela, wypowiedzenie stosunku pracy jest bezskuteczne w przypadku złożenia przez nauczyciela, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn określonych w art. 20 ust. 2, pisemnego wniosku o przeniesienie w stan nieczynny. Taka ustawowa konstrukcja bezskuteczności z mocy samego prawa wypowiedzenia nauczycielskiego stosunku pracy, w następstwie złożenia wniosku o przeniesienie w stan nieczynny w okresie biegu wcześniej dokonanego wypowiedzenia nauczycielskiego stosunku (art. 20 ust. 5c Karty Nauczyciela), sprawia, że bezprzedmiotowe i bezpodstawne staje się odwołanie od bezskutecznego wypowiedzenia, które „upadło” w rozumieniu i z mocy art. 20 ust. 5c. Karty Nauczyciela. Bezskuteczność wypowiedzenia, od którego wniesiono odwołanie do sądu pracy, w żadnym razie nie oznacza, że nauczyciel przeniesiony na jego wniosek w stan nieczynny traci możliwość zaskarżenia przeniesienia go w stan nieczynny. Przeciwnie stanowisko Sądu drugiej instancji, że „pracodawca ani pracownik nie może zwrócić się do sądu o wzruszenie własnego oświadczenia woli”, jest bezpodstawne. Niezrozumiałe byłoby wyłącznie podważanie złożonego

przez nauczyciela wniosku o przeniesienie w stan nieczynny „w sposób całkowicie dowolny”, ale nie ma przeszkód prawnych, aby nauczyciel uchylił się od skutków własnego oświadczenia woli, jeżeli wniosek o przeniesienie w stan nieczynny pracownik złożył pod wpływem wad prawnych, o których mowa w art. 82-88 k.c. w związku z art. 300 k.p. Skuteczność uchylenia się od niezgodnego z prawem („wadliwego”) oświadczenia woli (wniosku o przeniesienie w stan nieczynny), jest wszakże i przede wszystkim uwarunkowana od zachowania prawem określonej formy oraz od przestrzegania ustawowo określonych terminów wymaganych do skutecznego uchylenia się do dotkniętego potencjalną ustawową wadą prawną oświadczenia woli. Tymczasem i przede wszystkim skarżąca przekroczyła roczny ustawowy termin do skutecznego uchylenia się od skutków prawnych wniosku o przeniesienie w stan nieczynny, który miała złożyć pod wpływem „błędu”, przez co wygasło jej uprawnienie do uchylenia się od skutków wywołanych złożeniem tego oświadczenia woli (art. 88 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Wobec wygaśnięcia trybu skutecznego uchylenia się od skutków prawnych przeniesienia w stan nieczynny skarżąca nie mogła terminowo ani skutecznie zaskarżyć wygaśnięcia nauczycielskiego stosunku pracy, który ustał (wygasł z mocy prawa) z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym (art. 20 ust. 5c zdanie drugie oraz 91c ust.1 Karty Nauczyciela w związku z art. 264 § 2 k.p.). Skarżąca, która zaskarżyła odwołanie jej bez wypowiedzenia ze stanowiska dyrektora w trybie administracyjno-sądowym, próbowała uchylić się od skutków prawnych wniosku o przeniesienie w stan nieczynny dopiero w dniu 21 sierpnia 2012 r., tj. po upływie ponad roku od złożenia tego wniosku (w dniu 16 czerwca 2011 r.), a ponadto po wygaśnięciu jej nauczycielskiego stosunku pracy w dniu 29 lutego 2012 r. Dlatego spóźnione, bo sformułowane dopiero na wezwanie Sądu pierwszej instancji, było sprecyzowanie jej roszczeń w dniu 30 sierpnia 2012 r. Dopiero w tej dacie skarżąca „alternatywnie” sformułowała roszczenie o przywrócenie do pracy w związku z wygaśnięciem stosunku pracy z dniem 29 lutego 2012 r. Takie roszczenie nie ma natury alternatywnej wobec wcześniej złożonego odwołania od wypowiedzenia nauczycielskiego stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela, ale jest roszczeniem opartym na innej podstawie faktycznej i prawnej wynikającej z wygaśnięcia nauczycielskiego

stosunku pracy, który ustał z upływem ustawowego okresu pozostawania w stanie nieczynnym.

Ponadto w rozpoznanej sprawie skarżąca powołała się wprawdzie na wywołany przez pozwanego pracodawcę błąd, który „zmusił” ją do złożenia wniosku o przeniesienie w stan nieczynny, tyle że taka wada prawna nie wynika ze złożenia przewidzianego w art. 20 ust. 5c Karty Nauczyciela wniosku o przeniesienie w stan nieczynny. Mogła ona wynikać ze wskazania przez pozwanego pracodawcę bezpodstawnych lub nieuzasadnionych okoliczności i przyczyn, które doprowadziły skarżącą do złożenia potencjalnie nieważnego oświadczenia woli, tyle że skarżąca nawet w skardze kasacyjnej nie wykazała, „czego miałyby dotyczyć ewentualny błąd mający uzasadniać uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli z dnia 16 czerwca 2011 r.” Sąd Najwyższy nie ma obowiązku ani procesowych możliwości poszukiwania lub domyślania się za skarżącą przypisywanego pracodawcy błędu, który miał doprowadzić skarżącą do podjęcia potencjalnie nieważnej czynności prawnej (złożenia wniosku o przeniesienie w stan nieczynny). Uchylenie się od skutków prawnych wniosku o przeniesienie w stan nieczynny, w tym zaskarżenie wygaśnięcia nauczycielskiego stosunku pracy z tej przyczyny (upływu sześciomiesięcznego okresu), wymagałoby uprzedniego podważenia przeniesienia w stan nieczynny przez wykazanie konkretnej wady prawnej takiego wniosku skarżącej z dnia 16 czerwca 2011 r. Tylko skuteczne uchylenie się od skutków prawnych wniosku o przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny umożliwia dokonanie sądowej weryfikacji zarzutów niezgodnego z prawem lub wadliwego wygaśnięcia nauczycielskiego stosunku pracy ze względu na potencjalnie nieuzasadniony wybór nauczyciela do zwolnienia z nauczycielskiego zatrudnienia. Tymczasem w rozpoznanej sprawie, wygasło „terminowe” uprawnienie skarżącej do skutecznego uchylenia się od skutków prawnych wywołanych lub związanych z jej wnioskiem o przeniesienie w stan nieczynny (art. 88 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. i art. 91c Karty Nauczyciela), który z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym doprowadził do wygaśnięcia nauczycielskiego stosunku pracy (art. 20 ust. 5c zdanie drugie Karty Nauczyciela). W konsekwencji bezpodstawne i nieuprawnione byłoby orzekanie w przedmiocie odrębnego

roszczenia o przywrócenie do pracy w związku z wygaśnięciem stosunku pracy skarżącej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy wyrokował jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego w zgodzie z art. 98 k.p.c.